

แต่ตั้งบัญชี หนีไม่พ้นบ่วงกรรม

เดือนที่แล้วผมมีโอกาสไปร่วมงานสัมมนาที่จัดโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยร่วมกับกลุ่มบริษัท เคพีเอ็มจี ภูเก็ต (KPMG Phoomchai, Thailand) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยใช้หัวข้อสัมมนาว่า “การทุจริตในองค์กร : ความเสี่ยงที่ต้องจัดการ” รูปแบบการสัมมนาแบ่งเป็นสองส่วน ส่วนแรกเป็นการนำเสนอผลสำรวจการทุจริตในเมืองไทย ซึ่งดำเนินการโดยกลุ่มบริษัท เคพีเอ็มจี ภูเก็ต และส่วนที่สองเป็นการอภิปรายโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ เนื้อหาทั้งสองส่วนมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องของบรรษัทภิบาลโดยตรง และมีข้อมูลที่มีเนื้อหาและความน่าสนใจมาก ๆ ฉบับนี้ขอหยิบยกประเด็นสำคัญบางประการที่ได้จากส่วนของการเสวนาพบพูดคุยกันก่อนส่วนผลสำรวจมีข้อมูลที่บันทึกตามมาก ขอยกย่อต่อไปนี้ไปฉบับต่อไป ครับ

ท่านธำมรงค์ เพ็งดิษฐ์ รองอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งเป็นผู้อภิปรายท่านหนึ่งในวันนั้น ท่านได้ให้ข้อมูลที่น่าสนใจมากกว่า ในบรรดาคดีคดีต่างๆ หลายร้อยคดีที่อยู่ในมือของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ในขณะนี้ มีลักษณะหรือรูปแบบของการกระทำความผิดต่างๆ ดังนี้

1. ตบแต่งบัญชี
2. ทุจริตถ่ายเทเงิน
3. สร้างต้นทุนเท็จ
4. ให้กู้เงินแก่บริษัทหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง
5. โอนกำไรระหว่างกัน
6. หนีภาษีอากร
7. การใช้ข้อมูลภายในซื้อขายหลักทรัพย์

ทุกรูปแบบข้างต้นไม่ใช่เป็นเรื่องใหม่อะไร เป็นเรื่องที่ใช้ทุจริตคดโกงกันมานานแล้ว แต่วิธีการอาจเปลี่ยนแปลงไป มีความซับซ้อนซ่อนเงื่อน แนบเนียน และขนาดของความเสียหายมากขึ้นกว่าอดีตมาก ที่ชัดเจนแน่นอนคือ รูปแบบล้วนสร้างความเสียหายแก่ผู้ถือหุ้นหรือนักลงทุนทั่วไป และทำลายความน่าเชื่อถือของตลาดทุน วันนั้นจึงขอยกเอาประเด็นการตบแต่งบัญชี ซึ่งมีเรื่องราวในสารบบมากที่สุด และเกี่ยวกับหลักการบรรษัทภิบาลหมวดหนึ่งที่มีความสำคัญมากคือ หมวดที่ว่าด้วย “การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส”

หลักการสำคัญของ “การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส” กล่าวไว้ว่า “กรอบของบรรษัทภิบาลที่ดีต้องรับประกัน และสร้างความมั่นใจได้ว่าบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลถูกต้อง เพียงพอ และทันกาลในเรื่องที่สำคัญเกี่ยวกับบริษัท สถานะทางการเงิน ผลประกอบการ โครงสร้างผู้ถือหุ้น ตลอดจนการกำกับดูแลบริษัท”

ข้อมูลสำคัญที่ต้องเปิดเผยตามหลักการมีทั้งข้อมูลที่เป็นเรื่องของการเงินและไม่ใช้การเงิน ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญคือ รายงานทางการเงินซึ่งก็คือ งบดุล งบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสด ทั้ง 3 งบเป็นเรื่องของบัญชีบริษัทเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนี้สิน และเงินทุนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด และบัญชีรายรับรายจ่ายทุกประเภท ทุกรายการของบริษัท ตลอดจนบัญชีแหล่งที่มาของเงินสด และที่ใช้จ่ายไป ซึ่งจะต้องมีความถูกต้อง ครบถ้วน ได้มาตรฐาน โปร่งใส ไม่ปิดบัง ซ่อนเร้น หลอกลวง นอกจากนี้ยังจะต้องเปิดเผยให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

ความจริงแล้วทั้งหลักการ และแนวปฏิบัติข้างต้นก็เป็นที่รู้ และเข้าใจดีกันอยู่ในหมู่เจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นใหญ่ในหมู่ กรรมการและผู้บริหารทั้งหลาย แต่ปรากฏว่าทุกยุคทุกสมัยยังมีบุคคลบางคนในหมู่ของบุคคล เหล่านี้ที่ก็ยังมีความโลภ มีจิตใจ เอารัดเอาเปรียบ ไม่เกรงกลัว ความผิดศีลธรรม จริยธรรม หรือแม้กระทั่งผิดกฎหมาย ทำ การสร้างตัวเลขบัญชีเท็จเพื่อ ตบตานั้นกลลงทุน เอาเปรียบนัก ลงทุน เพื่อสร้างความร่ำรวย สร้างความอยู่รอดให้กับตนเอง

วิธีการตกแต่งบัญชีที่นิยมใช้กัน ได้แก่ การสร้างยอดขายเทียมหรือ เกินความเป็นจริง การสร้างต้นทุนเท็จ สร้างลูกหนี้ปลอม ซื้อทรัพย์สินราคาแพงเกินเหตุ ติราคาทรัพย์สินเท็จ ไม่เปิดเผยคุณภาพลูกหนี้ จริง ไม่กันสำรอง หนี้เสีย หรือรายจ่ายที่เกี่ยวข้อง แสดงกำไรเกินจริง และวิธีการอื่นๆ อีกมากมาย

มีผู้กล่าวว่า เมืองไทยเป็นเมืองพุทธ ถูกใครเอาเปรียบ ถูกใครโกง ไม่นานก็ลืม อโหสิกรรมให้กันง่าย ถึงขนาดเคยมีนักลงทุนต่างประเทศปรารถนาว่า คนไทยใจดีจริงๆ ถูกโกงกันซึ่งๆ หน้า ยังไม่คิดจะ เอาคืน ไม่อยากฟ้องร้องเป็นคดี แต่กลับคิดว่าเป็นบาปกรรมของ ตนเองที่หลงไปลงทุนในบริษัทอะไรก็ไม่รู้ที่ตนต้องใช้หนี้กรรม ท่าน ผู้ถือหุ้น ท่านกรรมการและท่านผู้บริหารอย่าได้หลงดีใจจะครับ เพราะ ขณะที่ยกข้างหนึ่งปลงตก เราอาจกลับตกอยู่ในบ่วงกรรมที่จะต้อง ชดใช้เหมือนท่านผู้ใจดีที่ต้องใช้กรรมก็ได้ ในเมืองไทยมีคนต้องโทษ ติดคุกติดตะรางในเรื่องข้างต้นก็มีให้เห็นมาบ้างแล้ว มีเรื่องที่เกิดขึ้น ในและต่างประเทศมาแล้วให้ฟังว่า ผู้ทำผิดต้องชดใช้กรรมอย่างไร สัก 2-3 เรื่อง

เรื่องแรกเกิดขึ้นที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ บริษัท OC Oerlikon Corporation AG ฝ่าฝืนกฎของบริษัทจดทะเบียน (Listing Rule) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลสำคัญที่มีผลต่อราคาหุ้นโดยมีการเปิดเผยตัวเลข สำคัญในงบการเงินไตรมาสที่ 4 ของปี 2548 ต่อที่ประชุมนักวิเคราะห์ หลักทรัพย์เมื่อวันที่ 17-18 มกราคม 2549 ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุม เพียง 25 ราย การเปิดเผยเช่นนี้ถือว่าไม่ได้เปิดเผยข้อมูลเป็นการ ทัวไปให้ผู้ถือหุ้นอื่นทราบในช่วงเวลาเดียวกัน แม้ว่าบริษัทจะเปิดเผย เป็นการทัวไปเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2549 ก็ถือว่าเป็นการปฏิบัติต่อ ผู้ถือหุ้นอย่างไม่เท่าเทียมกัน ตลาดหลักทรัพย์สวิตเซอร์แลนด์ (SVX) จึงลงโทษโดยการตำหนิต่อสาธารณชน ติความแบบชาวบ้านก็คือ การประจานความผิดของบริษัทนี้ต่อสาธารณชนบางท่านอาจมีความ เห็นว่าเป็นโทษเล็กน้อยมาก แต่ความเป็นจริงมีผลต่อภาพพจน์และ ความน่าเชื่อถือโดยเฉพาะกับนักลงทุนทัวไป เหตุการณ์นี้อาจมีผล ทำให้การทำธุรกรรมทางการเงินในอนาคตมีต้นทุนสูงขึ้น

“ในบ้านเราทั้ง ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ พยายามทั้งส่งเสริมและเข้มงวด กวดขันกับบริษัทจดทะเบียนเจ้าของกิจการหรือ ผู้ถือหุ้นใหญ่ คณะกรรมการและผู้บริหารของ บริษัทจดทะเบียนให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทำธุรกิจแบบมีจริยธรรม เพื่อให้ธุรกิจมีการ เติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นประโยชน์กับทุกๆ ฝ่ายและประเทศชาติ”

เรื่องที่สองเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา ก.ล.ต. (SEC) ของสหรัฐอเมริกา ลงโทษปรับอดีตผู้บริหาร 4 คน และอดีตผู้สอบบัญชีและผู้สอบบัญชีหุ้นส่วน (Audit Partner) ของบริษัท สมาร์ทฟอร์ซ (Smart Force) กรณีลงบัญชีรับรู้รายได้ ทางบัญชีสูงกว่าความเป็นจริงถึง 114 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทำให้งบ กำไรขาดทุนมีกำไรสูงกว่าความเป็นจริง 127 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วง 3 ปีครึ่งตั้งแต่ พ.ศ. 2542 จนถึงกลางปี 2545 ความผิด กรณีนี้ถือว่าไม่ปฏิบัติตามหลัก การของมาตรฐานบัญชี (GAAP)

นอกจากนี้ ก.ล.ต. สหรัฐฯ ยังลงโทษทั้งทางแพ่งและทางบริหาร ต่อประธานเจ้าหน้าที่สายการเงิน (CFO) อดีตผู้อำนวยการฝ่ายการเงิน 2 คน และอดีตสมุหบัญชีใหญ่ (Controller) ของบริษัทถูกรวม 4 คน ในฐานะที่ต้องเป็นผู้มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการจัดการทางการเงินให้ ถูกต้องโดยไม่สามารถโยนความผิดไปให้ลูกน้อง ผู้สอบบัญชี หรือ บุคคลอื่นได้ ทั้ง 4 คนถูกลงโทษปรับรวมกันถึง 2.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐหรือประมาณ 80 ล้านบาท

ส่วนผู้สอบบัญชียุคก่อน ก.ล.ต. สหรัฐฯ ลงโทษอดีตผู้สอบบัญชีของ บริษัทผู้สอบโทเชฐฐานที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยเปรียบเทียบปรับเป็นเงินถึง 725,000 เหรียญสหรัฐหรือประมาณ 25 ล้านบาท ซึ่งมีมูลค่าเท่ากับค่าบริการสอบบัญชีที่คิดกับบริษัทนี้

ทั้งสองกรณีตัวอย่างข้างต้น ยังอาจไม่สามารถตีความว่ามีเจตนา หลอกลวงหรือเอาเปรียบ ผู้ถือหุ้นอื่นๆ แต่การกระทำมีผลกระทบ ยัง ถูกปรับเป็นจำนวนเงินสูงขนาดนี้ ถ้ามีเจตนาตกแต่งบัญชี อาจมีโทษ ถึงคดีอาญา และถูกปรับสูงกว่านี้มาก เพราะการตกแต่งบัญชีโดยมี เจตนาถือถือว่าเป็นการหลอกลวงบุคคลอื่น

ในบ้านเราทั้ง ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ พยายามทั้งส่งเสริม และเข้มงวด กวดขันให้บริษัทจดทะเบียน เจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้น ใหญ่ คณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนให้มีการ กำกับดูแลกิจการที่ดี ทำธุรกิจแบบมีจริยธรรม เพื่อให้ธุรกิจมีการ เติบโตอย่างยั่งยืนซึ่งเป็นประโยชน์กับทุกๆ ฝ่ายและประเทศชาติ จึง หวังว่าผู้เกี่ยวข้องของ บริษัทจดทะเบียนทั้งหลายเข้าใจเจตนาธรรมณ์ ของผู้กำกับดูแลตลาดทุน อย่าได้ตกแต่งบัญชีเพื่อตบตาประชาชน เพื่อสร้างราคาหุ้นหลอกล่อให้นักลงทุนติดกับ สร้างความมั่งคั่ง บนความเสียหายของนักลงทุนหรือผู้มีเงินออมที่ตกเป็นเหยื่อ มี ตัวอย่างในตลาดหลักทรัพย์ฯ บ้านเราให้เห็นกันมากพอสมควรแล้วว่า สุดท้ายบริษัทส่วนใหญ่ที่กระทำการดังกล่าวไม่สามารถอยู่รอดในที่สุด หรือไม่ก็ไม่สามารถเติบโตไปถึงไหนยิ่งกว่านั้นถ้าคิดถึงเรื่องจริยธรรม แล้ว การสร้างความร่ำรวยแบบนี้ก็ไม่ต่างอะไรกับการไปปล้นเงินจาก กระเป๋านักลงทุนกลางตลาดหุ้นนี้เอง **M&V**